

Aan: **Provincie Zeeland**
Afdeling vergunningverlening

Tel : 020-636 7891
E-mail : info@periplus.nl
Website : www.periplus.nl

Datum	20 mei 2020
Ref No.	20A018-01
Klant Ref	Quarleshaven Vlissingen

Onderwerp: Briefrapport archeologisch onderzoek uitbreiding kadeconstructie Quarleshaven

Geachte heer/mevrouw,

Bij de Quarleshaven in Vlissingen-oost zijn bouwwerkzaamheden gepland. Dit betreft de aanleg van een nieuwe kade van ongeveer 700 meter lang. Deze begint naast Scheepswerf Reimerswaal en eindigt voorbij Bulk Terminal Zeeland. Deze kademuur zal ongeveer in de kruinlijn komen van het huidig talud daar. Dit betekent dat het talud weg gebaggerd zal worden om daar de ligplaatsen te realiseren. Er zal tot een diepte van -18 m N.A.P. gebaggerd worden (14.5 m diepgang van de schepen).

Bestemmingsplanmatig heeft het een dubbelbestemming waarde-archeologie waterbodems. In het kader van de omgevingsvergunning (bouwdeel) en de ontgrondingsvergunning dient een uitspraak gedaan te worden over de archeologische verwachting.

North Sea Port heeft Periplus Archeomare verzocht om aan de hand van beschikbare gegevens en historisch onderzoek een uitspraak te doen over de eventuele aanwezigheid van archeologische waarden op de locatie.

Periplus Archeomare BV heeft zich sinds 2005 gespecialiseerd in archeologisch onderzoek van de waterbodem en beschikt de vereiste actoren en BRL4000 certificaten om deze werkzaamheden te mogen uitvoeren.

Op basis van een historisch onderzoek komen wij tot de volgende conclusies:

- De geologische ontwikkeling van het gebied toont aan dat archeologische niveaus voor pre- en protohistorische (nederzettingen)resten door erosie zijn opgeruimd. In situ nederzettingenresten worden daarom niet verwacht. Verspoelde resten kunnen wel voorkomen.
- In de Middeleeuwen en Nieuwe tijd (tot 1972) maakt het plangebied deel uit van getijdengebied. De dynamiek van dit getijdengebied brengt met zich mee dat getijdengeulen zich geleidelijk verplaatsen. Het is niet uit te sluiten dat een geul in het verleden door het plangebied heeft gelopen. Dit betekent dat binnen de opeenvolging getijdenafzettingen scheepswrakken uit de Middeleeuwen en Nieuwe tijd kunnen voorkomen.
- Het plangebied is in het verleden sterk verstoord. In 1972 is het voormalige kweldergebied ingepolderd. Vanaf 1982 is de Quarleshaven uitgebreid naar het noorden waarbij het eerder ingedijkte terrein weer is ontgraven.

De onderbouwing voor deze conclusies is opgenomen in de bijlage.

Op basis van deze feiten en de uitgevoerde onderzoeken concluderen wij dat het plangebied geen archeologische verwachting heeft en derhalve vanuit archeologisch oogpunt gezien vrij kan worden gegeven voor de geplande werkzaamheden.

Deze conclusie en advies worden onderschreven door de heer B.H.F.M. Meijlink van de Walcherse Archeologische Dienst.

Vertrouwende u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd;

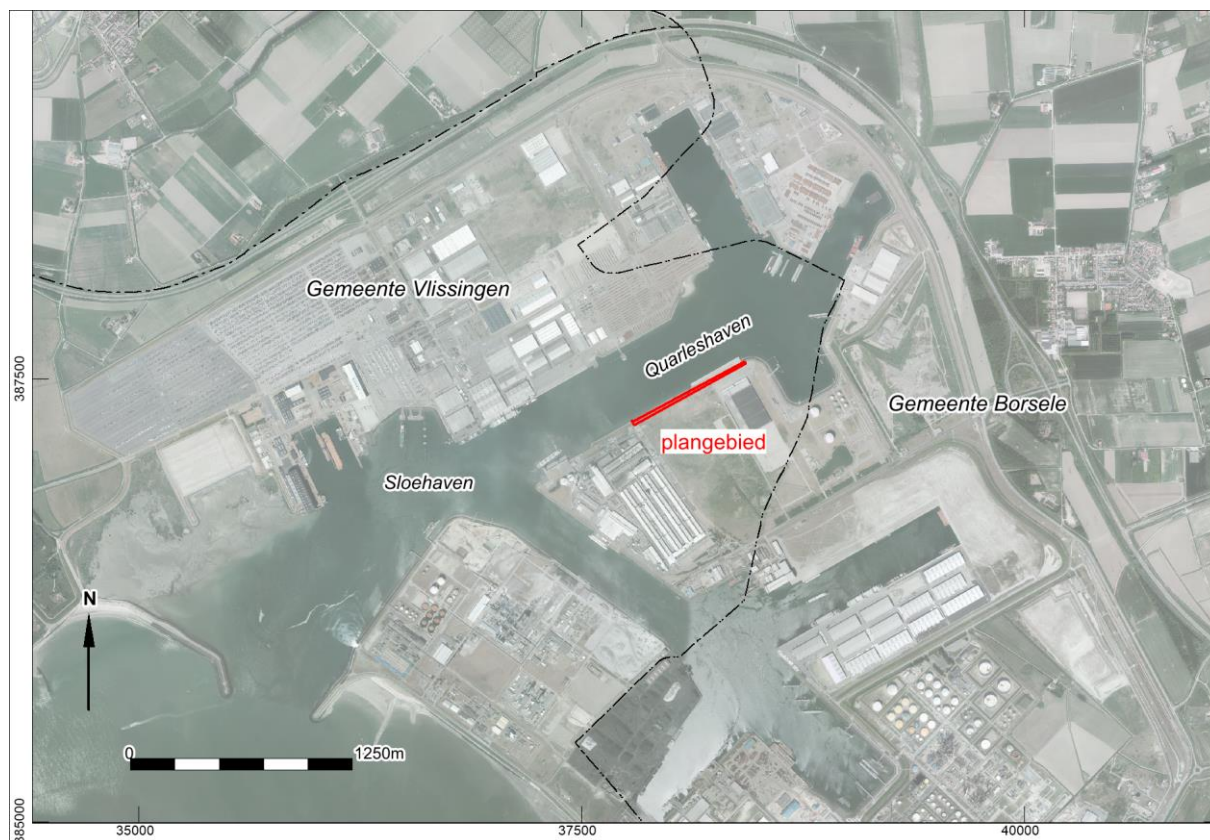
Met vriendelijke groet,

Sejer van den Brenk
Senior KNA Archeoloog Waterbodems
Actorregister nr. 60294106
Periplus Archeomare B.V.

Bijlage 1. Archeologisch bureauonderzoek

Bij de Quarleshaven in Vlissingen-oost zijn bouwwerkzaamheden gepland. Dit betreft de aanleg van een nieuwe kade van ongeveer 700 meter lang. Deze begint naast Scheepswerf Reimerswaal en eindigt voorbij Bulk Terminal Zeeland. Deze kademuur zal ongeveer in de kruinlijn komen van het huidig talud daar. Dit betekent dat het talud weg gebaggerd zal worden om daar de ligplaatsen te realiseren. Er zal tot een diepte van -18 m N.A.P. gebaggerd worden (14.5 m diepgang van de schepen).

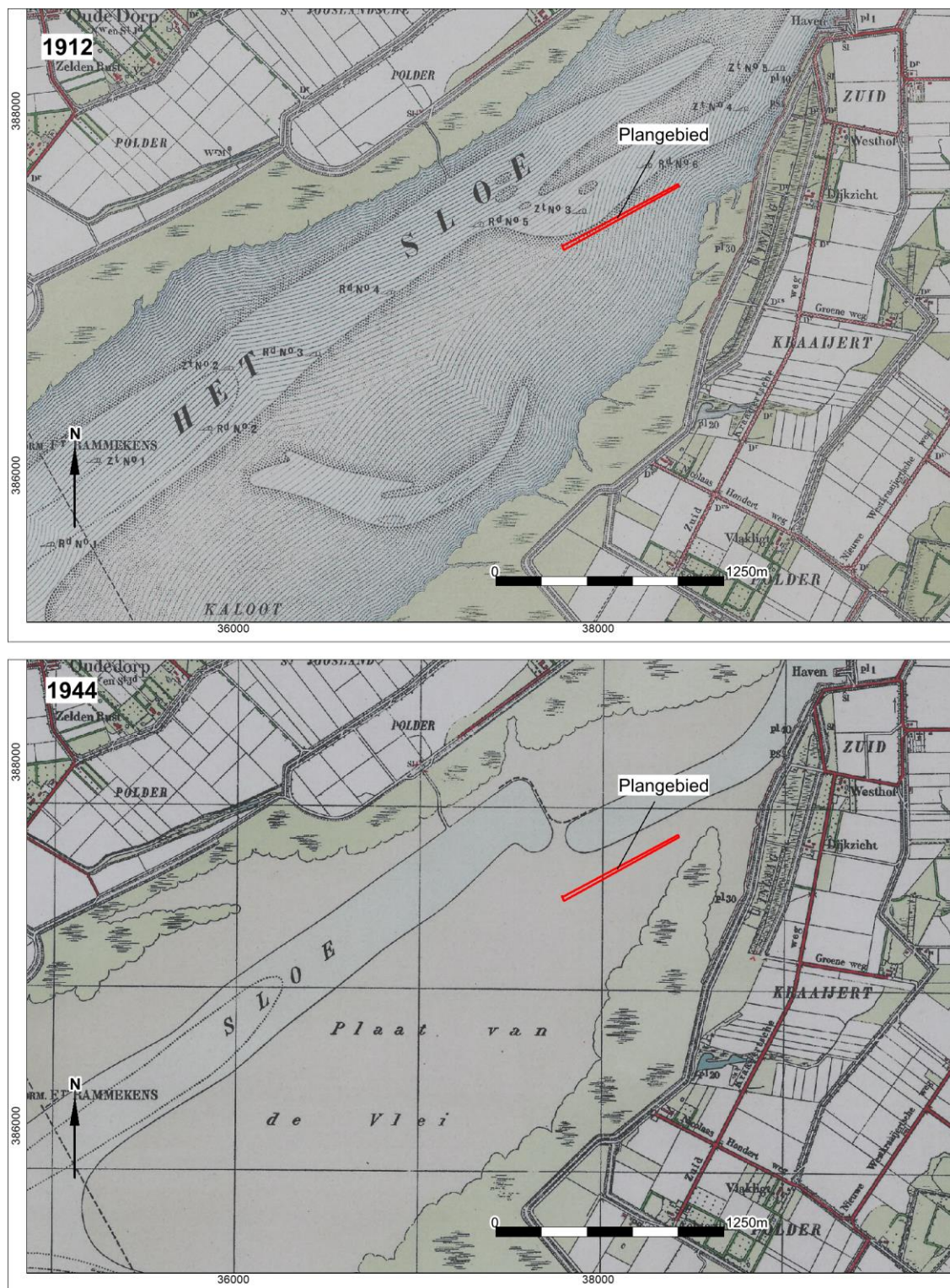
Afbeelding 1. Het plangebied in de Quarleshaven

Het plangebied ligt in de (voormalige) getijdengeul de Sloe in de gemeente Vlissingen. Tot 1962 bestond het gebied uit schorren (kwelders) met aan weerszijden twee polders: de Bijleveldpolder (ca 1850) in het westen en de Zuid Kraaijert polder (ca 1700) in het oosten.

Vanaf 1961 werd het gebied ontwikkeld tot haven. In 1961 werd begonnen met het uitbaggeren van de hoofdvargeul, de huidige Sloehaven. Eind 1962 was de aanleg van de oeverwerken gereed, in de loop van 1963 werden de havendammen voltooid. Terreinen werden opgehoogd en het havenbassin en kades aangelegd. Op 2 september 1964 werd de Sloehaven geopend, vanaf dat moment officieel Vlissingen-Oost genoemd. Vanaf 1982 werd de Quarleshaven uitgebreid naar het noorden waarbij het eerder ingedijkte terrein weer werd ontgraven.

De haven maakt nu samen met de haven van Terneuzen deel uit van Zeeland Seaports.

De onderstaande afbeelding toont het plangebied en de situatie op historische kaarten uit 1912 en 1944.

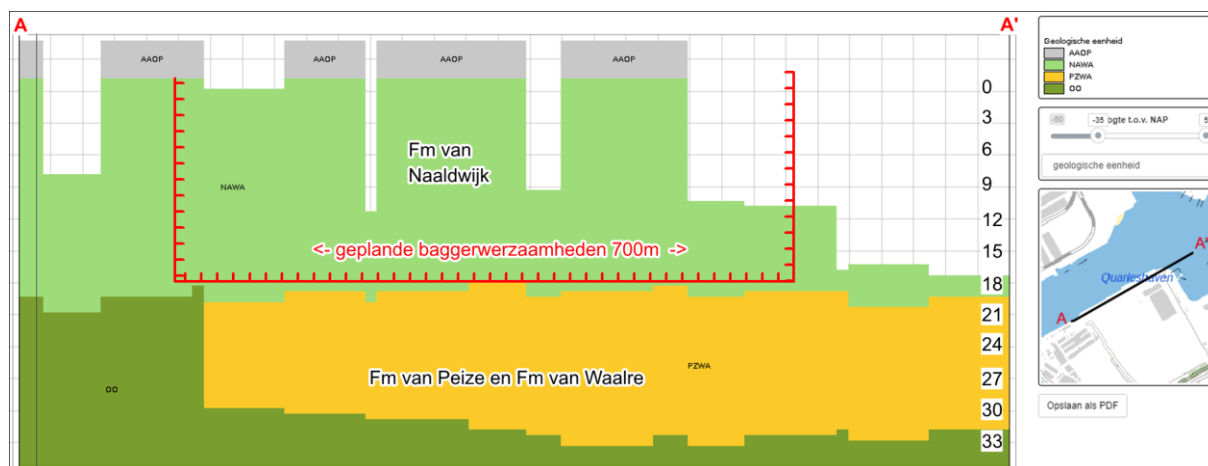

Afbeelding 1. Het plangebied geprojecteerd op historische Bonnekaarten uit 1912 en 1944

Op de historische kaarten is te zien dat het plangebied tot de aanleg van de havens in 1960 in een ondiep kwelgebied lag ten oosten van de getijdegeul Sloe. Dit gebied was te ondiep voor scheepvaart, en te nat voor bebouwing.

Geologie

De onderstaande afbeelding toont het geologische profiel langs het plangebied. Het profiel is gebaseerd op het GeoTOP v1.3 model uit het DINOloket.

Afbeelding 2. Profiel door het plangebied uit DINO

Tot 20m -NAP bestaan de afzettingen voornamelijk uit kleig fijn zand van het laagpakket van Walcheren, behorende tot de Formatie van Naaldwijk. In dit gebied bestaat dit uit klastische, mariene en lagunaire afzettingen die zijn afgezet in de getijdegeul onder invloed van de stijgende zeespiegel.

Dieper dan NAP -20m liggen zanden en grinden uit de Formaties van Peize en de Formatie van Waalre. Dit zijn fluviatiele en estuariene afzettingen van de Rijn uit het Laat Tertiair en Vroeg Pleistoceen.

Opeenvolgende landschappen in de pre- en protohistorie zijn voor bewoning geschikt geweest, en getuige vindplaatsen uit de omgeving ook daadwerkelijk voor bewoning gebruikt. Hieronder volgt een beknopte opsomming van de archeologische perioden, de landschappen, en de bekende waarden:

Laat Paleolithicum en Mesolithicum	Dekzandlandschap, beekdal in plangebied	Nederzettingslocaties	Kampplaatsen van jagers en verzamelaars
Neolithicum	Getijdenlandschap	kwelderruggen, oevers van krek en prielen	(Semi)permanente nederzettingen combinatie van akkerbouw, visserij en jacht
Bronstijd - Vroege IJzertijd	Veenlandschap	Te nat voor bewoning	Nvt
Midden IJzertijd en Romeinse tijd	Gedraineerd Veenlandschap	Veenkussens	Boerderijplaatsen omringd door greppel
Middeleeuwen en Nieuwe tijd	Getijdenlandschap	Te nat voor bewoning	Nvt

In het plangebied zijn de afzettingen van het preshistorische dekzandlandschap, kwelderlandschap en veenlandschap, en de aan deze afzettingen gerelateerde archeologisch niveaus, door erosie in de Middeleeuwen en Nieuwe tijd opgeruimd. In situ bewoningsresten worden daarom niet in het plangebied verwacht.

Op basis van de verzamelde gegevens worden de volgende conclusies getrokken:

- De geologische ontwikkeling van het gebied toont aan dat archeologische niveaus voor pre- en protohistorische (nederzettingen)resten door erosie zijn opgeruimd. In situ nederzettingenresten worden daarom niet verwacht. Verspoelde resten kunnen wel voorkomen.
- In de Middeleeuwen en Nieuwe tijd (tot 1972) maakt het plangebied deel uit van getijdengebied. De dynamiek van dit getijdengebied brengt met zich mee dat getijdengeulen zich geleidelijk verplaatsen. Het is niet uit te sluiten dat een geul in het verleden door het plangebied heeft gelopen. Dit betekent dat binnen de opeenvolging getijdenafzettingen scheepswrakken uit de Middeleeuwen en Nieuwe tijd kunnen voorkomen.
- Het plangebied is in het verleden sterk verstoord. In 1972 is het voormalige kweldergebied ingepolderd. Vanaf 1982 is de Quarles haven uitgebreid naar het noorden waarbij het eerder ingedijkte terrein weer is ontgraven.